

Jaarverslag 2018

De werkgroep *Wereldgeschiedenis in de Klas* bestaat uit een kerngroep die bijeenkomsten met sprekers voorbereidt, en een grote groep belangstellende docenten die de bijeenkomsten bezoekt. De bijeenkomsten vinden plaats in Utrecht en staan open voor iedereen die belangstelling heeft voor meer wereldgeschiedenis in het onderwijs. Wij beschouwen deze bijeenkomsten als onze belangrijkste activiteit, omdat wij daar geestverwanten ontmoeten, met elkaar spreken, en kennis en ervaring uitwisselen. Onze bijeenkomsten zijn laagdrempelige evenementen waar ook niet-VGN leden op af komen. Hier maken ze kennis met de VGN en roepen wij ze op om lid te worden. Wij zorgen dus ook voor toestroom van nieuwe leden.

In 2018 bestond de kerngroep WIK uit Marian Heesen, Kris van den Heijkant, Antheun Janse, Joke Noordstrand, Pim Renou, en Nicole van der Steen. Steven Steegers heeft wegens drukke werkzaamheden bij Euroclio de kerngroep verlaten. Wij begrijpen dit, maar vinden het wel jammer.

De leden van de kerngroep hebben voor WIK de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Best practices verzamelen en delen tijdens bijeenkomsten, en het lesmateriaal (online) beschikbaar maken;
- Kennisontwikkeling door middel van het bespreken van wetenschappelijk werk en uitnodigen gastsprekers;
- Meedenken over en voorstellen doen voor het nieuwe geschiedeniscurriculum;
- Het laatste jaar zien we ook een nieuwe trend: leden van de werkgroep zijn betrokken bij het ontwikkelen van nieuw lesmateriaal en schrijven artikelen voor Kleio.

Om onze doelen te bereiken hebben wij in 2018 de volgende acties ondernomen:

- *Bijeenkomst kerngroep* in Amsterdam ter voorbereiding van de activiteiten in 2018 en 2019: 14 april en 28 oktober 2018.
- *Bijeenkomsten met spreker, good practice en discussie voor de voltallige werkgroep:*
7 februari: Historicus Gijsbert Oonk van de Erasmus Universiteit presenteerde zijn kijk op Global History aan de hand van onderzoek naar de samenstelling van nationale voetbalteams. Een verrassende en zeer aansprekende benadering voor in de klas. Ook keken we met Constance van Hall en Joris Burmeister naar de rol die Big History in het onderwijs kan spelen. Zij doceren dit multidisciplinaire vak aan het Hilversumse Roland Holst College en van Hall schreef er [een boek](#) over voor gebruik op school: *Big History* (Amsterdam 2016).

Naar aanleiding van deze presentatie ontspon zich een discussie over de verhouding 'Big History – Global History – World History' en de rol die deze verschillende benaderingen kunnen spelen in het onderwijs.

16 mei: Themabijeenkomst over slavernij. Coen van Galen (RUN) vertelde over de Surinaamse slavenregisters die onlangs gedigitaliseerd zijn. Daardoor zijn zij online beschikbaar en dus ook toegankelijk voor het onderwijs. Samen met Maria Karg van de *Stichting Stil Verleden* gaf hij voorbeelden uit de registers die geschikt zijn voor gebruik in de klas. Ineke Mok is een van de auteurs van de educatieve strip [Quaco leven in slavernij](#). Zij vertelde over het onderzoek dat ten grondslag ligt aan dit boek en de keuzes die de auteurs gemaakt hebben. Deze strip is heel geschikt voor gebruik in de les en er is lesmateriaal beschikbaar. Jerry Afriyi sloot de avond af met een indrukwekkende presentatie over de geschiedenis van westerse stereotypen van zwarte mensen. Deze presentatie geeft hij ook op scholen, waar hij in gesprek gaat met leerlingen over dit ingewikkelde onderwerp.

19 september: *Wereldgeschiedenis van Nederland*

Twee weken vóór deze bijeenkomst verscheen het boek '[Wereldgeschiedenis van Nederland](#)'. Een samenwerking van meer dan honderd wetenschappers die samen het standaardverhaal van Nederland ter discussie stellen. Karel Davids en Jeroen Touwen van het *Huygens Instituut* voor Nederlandse geschiedenis namen ons mee in deze nieuwe kijk op Nederlands plaats in de wereldgeschiedenis. Het is een dik boek met korte hoofdstukken die ieder opgehangen zijn aan een jaartal. De teksten behandelen allerlei aspecten van de Nederlandse geschiedenis en brengen deze in verband met de internationale ontwikkelingen van dat moment. De teksten zijn kort en toegankelijk geschreven: erg bruikbaar voor de geschiedenisdocent die wil laten zien dat Nederland nooit een eiland was.

Koloniaal verleden – teach the teacher: onder deze titel deelden Wim Reijnierse en Rowan van der Stelt van *Keti Koti* Rotterdam hun ervaring met het bijscholen van docenten op het gebied van het Nederlands koloniaal- en slavernijverleden. Wat moet je als docent weten dat *niet* in de lesmethodes staat? Welke valkuilen moet je vermijden?

Tot slot deed Miguel Heilbron van *The Black Archives* een oproep om samen met de WIK alternatieve tijdvakken en bijbehorende kaarten voor in de klas te maken, waarin de ontwikkelingen *buiten* Europa aan de orde komen. Inmiddels wordt hier druk aan gewerkt.

- De werkgroep heeft reacties geschreven op de visiestukken *Bij de Tijd* van de VGN en input geleverd voor het nieuwe curriculum.
- Wij zijn blij dat onze commissie in het VGN-bestuur vertegenwoordigd wordt door Pim Renou.

- Leden van de commissie Wereldgeschiedenis hebben artikelen geschreven die in Kleio gepubliceerd zijn:
 - Nicole van der Steen: *Het Nederlandse slavernijverleden. Thema-avond van de commissie Wereldgeschiedenis.* (in: Kleio 6, 2018)
 - Marian Heesen: *Gedeelde geschiedenis, verschillende perspectieven. Nascholingsdag over Europa en de islamitische wereld.* (in: Kleio 6, 2018)
 - Pim Renou: *13,8 miljard jaar in één schooljaar. Big History is complementair aan het vak geschiedenis.* (in: Kleio 6, 2018)

Plannen voor 2019

De commissie Wereldgeschiedenis heeft voor 2019 weer drie bijeenkomsten gepland, namelijk op 6 februari, 8 mei en op 2 oktober 2019. Deze bijeenkomsten, die toegankelijk zijn voor geïnteresseerden, worden ieder ingevuld met de onderdelen: spreker, good practice en discussie.

Hoewel wij een inmiddels een flinke groep docenten tot onze achterban rekenen, denken wij dat er via publicaties in Kleio en het toegankelijk maken van materiaal via de Kleio-website meer docenten bereikt kunnen worden. Bij iedere bijeenkomst verheugen we ons in de komst van steeds meer jonge docenten, studenten en ook docenten uit Vlaanderen. Wij voorzien duidelijk in een behoefte, maar denken dat het potentieel van onze achterban groter is dan we nu zien.

De bijeenkomsten worden telkens georganiseerd in zalen voor ca. 30 belangstellenden. Wij onderzoeken of en hoe wij inkomsten kunnen genereren om de kosten hiervan (gedeeltelijk) te kunnen dekken, zonder een belemmering voor deelname op te werpen.

Tenslotte is het verzorgen van een workshop op het VGN-congres is een goede gelegenheid om meer mensen te bereiken. Het is onze bedoeling dit te blijven doen.

Namens de commissie,

Marian Heesen